

220252 - ئەر-ئايالنىڭ ئارىسىدىكى مۇھەببەت مۇكەممەل بولۇشى كېرەكمۇ؟

سوئال

ئىسلام دىنىدا ئەر-ئايالنىڭ بەزىسى بەزىسىنى ياخشى كۆرۈشكە تۈرتكە بولىدىغان نەرسە بارمۇ؟ ئەگەر بار بولسا بىر ئەرنىڭ بىر قانچە ئايالنى ياخشى كۆرۈشى قانداق مۇمكىن بولىدۇ؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى: ئەر-ئايالنىڭ ئارىسىدىكى مۇھەببەت بولسا تەبئىي ئىش بولۇپ، بۇنداق ئىشلاردا بۇ شەرىئەتتە زۆرۈر بولغان ئىش ياكى شەرىئەت شۇنداق قىلىشقا بۇيرىغان دېيىلمەيدۇ، بەلكى مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلاردا تەبئىي ئاڭ كۇپايە قىلىدۇ.

ئەر-ئاياللىق تۇرمۇشنى رومانىك خىيال ۋە شېرىن چۈشتەك خىيال قىلغان كىشىلەر ئىنسانلار ياشاۋاتقان جاپا-مۇشەققەتلىك مۇشۇ دۇنيادا مەۋجۇت بولمىغان بىر نەرسىنى ئىزدىگەن بولىدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ﴾. تەرجىمىسى: «بىز ئىنساننى ھەقىقەتەن جاپا. مۇشەققەت ئىچىدە قىلىپ ياراتتۇق» [سۈرە بەلەد 4-ئايەت].

جاپا-مۇشەققەتلىك نەرسىدىن راھەت تەلەپ قىلىشنىڭ

پاسكىنا، دۇغ نەرسىلەردىن سۈزۈك سۇ تەلەپ قىلىشتۇر

كۈنلەرنى ئۆز خاھىشىنىڭ زىتىغا تەكلىپ قىلىش

سۇدىن ئوت ئۇچقۇننى تەلەپ قىلىشتۇر.

شۇنى چۈشەنگەن ۋاقىتىمىزدا ھاياتقا مۇۋاپىق كۆز بىلەن قارايمىز، تولۇق كامالەت ياكى يوقالغۇچى مۇشۇ دۇنيادا ئەيىپسىز بىر نەرسىنى تەلەپ قىلمايمىز، كۆزىمىز كۆرۈۋاتقان ئەيىپلىك نەرسىلەر بىزنى دۇنيادا ياشاشتىن ۋە ياشاش يۆلىنىشىنى داۋاملاشتۇرۇشتىن چەكلەپ قويمىسۇن.

شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئايالىنى تالاق قىلىشنى مەقسەت قىلغان كىشىگە: نېمە ئۈچۈن تالاق قىلىسەن؟ دېگەندە، ئۇ كىشى: ئۇنى ياقتۇرمايمەن دەيدۇ، ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: ھەممە ئۆي مۇھەببەت ئاساسىغا قۇرۇلغانمۇ؟ ئېتىبار بېرىش ۋە ساقلىنىش يوقمۇ؟ دەيدۇ. ["ئۇيۇنۇل ئەخبار" 3-توم 18-بەت].

بۇنىڭ مەنىسى: ئائىلىمىز ۋە دوستلىرىڭىزدىن يېتىدىغان ئەزىيەتلەرگە سەبىر قىلىش، كىشىلەر ئائىلىسى ۋە دوستلىرى بىلەن بولغان ئەھۋالى ئاساسەن سىزنىڭ ئەھۋالىڭىزغا ئوخشايدۇ، بەلكى نۇرغۇن كىشىلەر بىر-بىرىگە رازىلىقى يوق ۋە بىر-بىرىنى ياخشى كۆرمەستىن بىرگە ياشاپ قالغان، ئۇلارنىڭ بىر-بىرىگە بولغان ھاجىتى ئۇلارنى بىر يەرگە جۇغلانغان.

ئېتىبار بېرىش ۋە كۆڭۈل بۆلۈش ئارقىلىق ئائىلىدىكىلەر بىر-بىرىگە مېھرى-شەپقەت قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەر بىرى يەنە بىرىنىڭ قارشىسىدىكى مەسئۇلىيىتىنى بىلىدۇ.

ساقلىنىش دېگەن: ھەر بىرى ئايرىلىشنىڭ ياكى ئائىلىنىڭ بۇزۇلۇشىنىڭ ئۆزى تەرىپىدىن يۈز بېرىشتىن ھەزەر قىلىش دېمەكتۇر.

بۇ ئايەتنى ئويلىنىپ بېقىڭ: ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾**. تەرجىمىسى: «ئاياللار بىلەن ئۇنىسى-ئۆلپەت ئېلىشىڭلار ئۈچۈن (ئاللاھنىڭ) ئۇلارنى سىلەرنىڭ ئۆز تىپىڭلاردىن ياراتقانلىقى، ئاراڭلاردا (يەنى ئەر-خوتۇن ئارىسىدا) مېھرى-مۇھەببەت ئورناتقانلىقى ئاللاھنىڭ (كامالى قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغان) ئالامەتلىرىدىندۇر، پىكىر يۈرگۈزىدىغان قەۋم ئۈچۈن، شەك-شۈبھىسىزكى، بۇنىڭدا نۇرغۇن ئىبرەتلەر بار.» [سۈرە رۇم 21-ئايەت].

ئاللاھ تائالا ئەر-ئايال ئارىسىدىكى مۇھەببەتتىن خەۋەر بەردى، ئۇنى شەرئى مەجبۇرىيەت دەپ ئېتىبارغا ئالماستىن بەلكى ئاللاھنىڭ ياراتقان ئىشلىرىدىن ۋە ئاللاھنىڭ قۇدرىتىنىڭ ئالامەتلىرىدىن دەپ ئېتىبارغا ئالدى، ئاللاھ تائالا بەندىلەرنى ئۇنىڭغا بۇيرىدى، قەلبىدىكى مۇھەببەتنىڭ ئۆزىگە بەندە ئىگە بولالمايدۇ، پەقەت ئېھسان قىلىش ۋە ياخشى تۇرمۇش قۇرۇشقا ئىگە بولالايدۇ.

ئىبنى كەسىر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئاللاھ تائالانىڭ: **﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا﴾**. تەرجىمىسى: «ئاياللار بىلەن ئۇنىسى-ئۆلپەت ئېلىشىڭلار ئۈچۈن (ئاللاھنىڭ) ئۇلارنى ئۆز تىپىڭلاردىن ياراتقانلىقى، ئاراڭلاردا (يەنى ئەر-خوتۇن ئارىسىدا) مېھرى-مۇھەببەت ئورناتقانلىقى ئاللاھنىڭ (كامالى قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغان) ئالامەتلىرىدىندۇر.» يەنى ئاللاھ تائالا سىلەر ئۈچۈن ئۆز تىپىڭلاردىن ئۇنىسى-ئۆلپەت ئېلىشىڭلار ئۈچۈن ئاياللارنى ياراتتى.

ئاياللىرىڭلارنى ياقتۇرمىساڭلارمۇ بىرگە ياشاڭلار، بۇنىڭدا كۆپ ياخشىلىق بار، بۇ ئاللاھنىڭ بۇيرۇقىغا بويسۇنۇشتۇر، ئىككى دۇنيادا بەخت-سائادەتكە ئېرىشىدىغان ئاللاھنىڭ تاپشۇرۇقىنى قوبۇل قىلىشتۇر.

يەنە ئۇ كىشى گەرچە ئايالنى ياقتۇرمىسىمۇ نەپسىنى مەجبۇرلاپ، تىرىشچانلىق قىلىپ، گۈزەل ئەخلاقنى يېتىلدۈرۈشى كېرەك، بەزى ۋاقىتتا ياقتۇرما سىلىق ئاخىرلىشىپ ئورنىغا مۇھەببەت پەيدا بولىدۇ، ئەمەلىيەتتە شۇنداق. بەزى ۋاقىتتا ئۇ ئايالدىن دۇنيا-ئاخىرەتتە مەنپەئەتلىك بولغان ياخشى پەرزەنت دۇنياغا كېلىدۇ، مۇشۇنىڭ ھەممىسى ئايالنى ياقتۇرمىسىمۇ تۇتۇپ تۇرۇش بىلەن بولىدۇ.

ئەگەر ئايرىلىپ كېتىش زۆرۈر بولۇپ تۇتۇپ تۇرۇشقا ئىمكانىيەت بولمىسا، ئۇ ۋاقىتتا تۇتۇپ تۇرۇش كېرەك بولمايدۇ. ["تەپسىر سەئىدى" 172-بەت].

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن:
«مۇمىن ئەر مۇمىن ئايالنى ئۆچ كۆرمىسۇن، ئەگەر ئۇنىڭ بىر ئىشىنى ئۆچ كۆرسە يەنە بىر ئىشىدىن رازى بولىدۇ.» [مۇسلىم رىۋايىتى 1469].

ئىمام نەۋەۋىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "يەنى ئۆچ كۆرمەسلىك تەلەپ قىلىنىدۇ، يەنى ئۇنىڭ بىر ئىشىنى ئۆچ كۆرسە يەنە بىر ئىشىدىن رازى بولىدۇ، ئەگەر ئۇنىڭ ئەخلاقى ناچار بولسىمۇ لېكىن ئۇ دىندار ياكى گۈزەل ياكى ئىپپەتلىك ياكى ئەرگە كۆيۈنىدىغان قاتارلىق سۈپەتلەرگە ئىگە بولىدۇ".

ئىككىنچى: ئەگەر بىز ئەر-ئايال ئارىسىدىكى مۇھەببەتنى ئىككىسىنىڭ بىرىنىڭ يەنە بىرىنىڭ قارشىسىدىكى زۆرۈر ئىشلىرىدىن دەپ قارىساق، ئۇ ۋاقىتتا ئەرنىڭ ئايالنى ياخشى كۆرۈشى ۋە ئۇنىڭغا يېقىن بولۇشى كېرەك بولىدۇ، ئۇ ئەر خوتۇندىن ئىككىنى ياكى ئۈچىنى ياكى تۆتىنى ئالسا ئاندىن ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ياخشى كۆرسە، ئۇ ۋاقىتتا بۇ يەردە نېمە قىيىنچىلىق بولىدۇ؟ بۇنىڭدىن نېمە توسۇپ قويدۇ، بۇنىڭدىن پەقەت ئەر-ئايالنىڭ ئارىسىدىكى ياكى ئىككى شەخسنىڭ ئارىسىدىكى مۇھەببەتتىن چەكلەپ قويدىغىنى پەقەت رومانلىق چۈشەنچىدىن باشقا نەرسە ئەمەس، چۈنكى ئۇ پىكىردە مۇھەببەتتە شېرىك بولۇش يوق، گۇياكى ئۇلار مەھبۇبىنى چوقۇنغۇچىنىڭ ئورنىدا تەسەۋۋۇر قىلىپ ئۇنىڭغا چوقۇنۇشتا شېرىكىنى قوبۇل قىلمايدۇ.

ئىنسان ئۆزىنىڭ دادىسىنى ياخشى كۆرىدۇ، ئانىسىنى ياخشى كۆرىدۇ، باشقا يېقىنلىرىنى ياخشى كۆرىدۇ، ئۇنىڭ ھەممىسى بىر تۈردىكى مۇھەببەت، ئۇنىڭدا شېرىكلىك چەكلەنمەيدۇ، ئۇنداق بولغان ئىكەن بىر كىشىنىڭ بىر قانچە ئايالنى ياخشى كۆرۈشى ئارىسىدىكى مۇھەببەت قانداقمۇ چەكلەنمەيدۇ؟.

بىر كىشىنىڭ كۆڭلى بىر قانچە تۈرلۈك تا ئامالارنى خالايدۇ ۋە ياخشى كۆرىدۇ، ئۇلار تەمى ياكى پۇرىقى تۈرلۈك بولغان يېمەكلىكتۇر، ئۇ كىشىنىڭ ئۇنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلى تارتىدۇ، ھەممىسىنى ياخشى كۆرىدۇ، ئۇنداقتا بىرلا

ۋاقتتا بىرقانچە ئايالى ياخشى كۆرۈشتىن شەرىئەتتە ياكى ئەقىلدا چەكلەپ قويىدىغان نېمە بار؟. ئەرنىڭ مۇھەببىتىنى شېرىكلىكنى قوبۇل قىلمايدىغان شەكىلدە ئايال ئۈچۈن خاس قىلغان نەرسە نېمە؟ بۇ ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا بولغان بەندىچىلىك مۇھەببىتىمۇ؟.

ئەگەر نۇرغۇن كىشىلەردىن شۇنداق كۆرىلىدۇ، ھەقىقەتەن بىر ئەر بىر ئايالغا ئالاقىدار بولىدۇ ۋە بىر ئايال پەقەت بىر ئەرگەلا ياخشى كۆرەمدۇ؟ دېيىلسە، بۇنىڭغا بېرىلىدىغان جاۋاب: ئىش شۇنداق بولىدۇ، نۇرغۇن كىشىلەردىن شۇنداق بولغانلىقى كۆرۈلدى، ئۇلار كۆپ خوتۇنلۇق بولمىدى، لېكىن بۇ ئىش نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆپ خوتۇنلۇق بولۇشىنى چەكلەپ قويمىدى، ياخشى كۆرۈپ قىلىشتىمۇ بۇ ئىش يۈز بەردى ۋە يەنە تەكرار-تەكرار يۈز بېرىدۇ.

كۆپ ئاياللىق بولۇشتىكى ھېكمەتنى بىلىش ئۈچۈن 14022- نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىغا مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

بۇ ھەقتە تېخىمۇ كۆپ مەلۇماتقا ئىگە بولۇش ئۈچۈن 101130- نومۇرلۇق سوئاللارنىڭ جاۋابىغا مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

ھەممىدىن توغرىنى بىلگۈچى ئاللاھ تائالادۇر.